

Regeling van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, van PM, nr. IENW/BSK-2024/..., houdende wijziging van de Omgevingsregeling in verband met het vaststellen van een instructieregel voor het begrenzen van de ontwikkelruimte in de gebieden Lob van Gennep en Thorn-Wessem en de uitwerking van de toe te passen methodiek voor het berekenen van de afname van het bergend volume in deze gebieden

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

Gelet op artikel 4.1, tweede lid, en artikel 2.21, eerste lid, van de Omgevingswet;

Besluit:

ARTIKEL I

De Omgevingsregeling wordt als volgt gewijzigd:

A

In paragraaf 2.2.5 wordt na artikel 2.9 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.9a (geometrische begrenzing gebieden met begrensde gebiedsontwikkelruimte Lob van Gennep en Thorn-Wessem)

1. De geometrische begrenzing van het gebied Lob van Gennep, bedoeld in artikel 5.42a, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, is vastgelegd in bijlage III.
2. De geometrische begrenzing van het gebied Thorn-Wessem, bedoeld in artikel 5.42a, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, is vastgelegd in bijlage III.

B

Na artikel 8.31 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 8.2.3.5 Waterveiligheid grote rivieren

Artikel 8.31a (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op het berekenen van de afname van het bergend volume van een gebied met begrensde gebiedsontwikkelruimte, bedoeld in artikel 5.47a, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 8.31b (berekenen: afname bergend volume gebied)

De afname van het bergend volume, bedoeld in artikel 5.47a, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, wordt berekend volgens bijlage XXIV.

C

Bijlage III wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

LEGENDA: Artikel	Noemer
	Indicatief/exact
	GIO-id
2.2, eerste lid	De geometrische begrenzing van de oppervlaktewaterlichamen in het beheer van het Rijk
	Exact
	PM
2.8, eerste lid	Geometrische begrenzing rivierbed grote rivieren
	Exact
	PM
2.13	Aanwijzing en geometrische begrenzing beperkingengebieden oppervlaktewaterlichamen in beheer bij het Rijk, niet zijnde kanalen
	Exact
	PM

2.9a, eerste lid	Geometrische begrenzing van het gebied Lob van Gennepe
	Exact
	PM
2.9a, tweede lid	Geometrische begrenzing van het gebied Thorn-Wessem
	Exact
	PM

D

Na bijlage XXIII wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

BIJLAGE XXIV BIJ DE ARTIKELEN 8.31a EN 8.31b (MEET- EN REKENVOORSCHRIFT BEGRENSEDE GEBIEDSONTWIKKELRUIMTE (WATERVEILIGHEID))

Meet- en rekenvoorschrift begrensde gebiedsontwikkelruimte Maasvallei (waterveiligheid)

Aan de hand van dit reken- en meetvoorschrift wordt berekend in hoeverre het bergend volume van een gebied met begrensde gebiedsontwikkelruimte kan afnemen als gevolg van:

- 1) alle bouwmogelijkheden die het omgevingsplan bevat, met uitzondering van bouwmogelijkheden met een bruto-vloeroppervlakte van ten hoogste 5 m² en bouwwerken die niet geheel met wanden zijn omsloten;
- 2) alle mogelijkheden die het omgevingsplan biedt voor het werk van ophogen van gronden ten opzichte van de hoogte van de gronden op de referentiedatum, met uitzondering van het ophogen van gronden met hoogste 10 m³ grond;
- 3) alle mogelijkheden die het omgevingsplan biedt voor overige werken, waaronder de aanleg van compartimenterende kades of waterkeringen.

Deze berekende afname wordt getoetst aan de grens die voor het betreffende gebied is opgenomen in artikel 5.47a, eerste lid, van het Bkl.

1) Bepaling nat volume bouwmogelijkheid

Van elke bouwmogelijkheid die het omgevingsplan biedt wordt het zogenaamde natte volume bepaald, met uitzondering van de hiervoor genoemde bouwmogelijkheden met een bruto-vloeroppervlakte van ten hoogste 5 m² en bouwwerken die niet geheel met wanden zijn omsloten.

Er wordt hierbij geen onderscheid gemaakt tussen al gerealiseerde bouwmogelijkheden en nog niet gerealiseerde bouwmogelijkheden. Bij het vaststellen van de volumegrens is namelijk al onderzocht wat het 'natte' volume is van de bouwwerken die aanwezig waren op de referentiedatum. Dat volume is bij het berekende 1% netto bergende volume opgeteld en die som is als volumegrens vastgelegd. Hierdoor hoeft niet bij elke wijziging van het omgevingsplan te worden onderzocht wat nieuw is ten opzichte van de feitelijk bestaande situatie op de referentiedatum. Er kan dan worden volstaan met het bepalen van het natte volume van *alle* bouwmogelijkheden die het omgevingsplan biedt.

Het natte volume [m³] wordt berekend volgens de formule:

$$\text{toegestane bruto-vloeroppervlakte begane grond op basis van omgevingsplan [m}^2\text{]} \times \text{lokale overstromingsdiepte [m]}$$

waarbij wordt verstaan onder:

lokale overstromingsdiepte: het verschil tussen de gemiddelde maaiveldhoogte van het bruto vloeroppervlak van de bouwmogelijkheid en het horizontale waterstandvlak gebaseerd op het laagste punt van de kruin van de primaire kering in het gebied.

Bij het berekenen van het natte volume wordt uitgegaan van de fictie dat alle bouwwerken die gerealiseerd kunnen worden op basis van de bouwmogelijkheden 'waterdicht' zijn. Daarnaast wordt als uitgangspunt gehanteerd dat alleen het deel van het bouwwerk tussen het lokale maaiveld en het waterstandvlak bijdraagt aan het verlies van waterbergend volume.

Aangenomen wordt dat in het geval de primaire waterkering overstroomt, het waterpeil in het gebied maximaal gelijk wordt aan het laagste punt van de kruin van de primaire waterkering die het gebied beschermt. Hierbij wordt uitgegaan van de situatie na afronding van de lopende versterking van deze kering in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma.

Het horizontale waterstandsvlak (en laagste punt van de kruin van de primaire waterkering) is:

- a. 13,60 m boven NAP voor Lob van Gennepe; en
- b. 24,10 m boven NAP voor Thorn-Wessem.

Het bruto-vloeroppervlakte van de begane grond wordt berekend conform NEN 2580.

2) Bepaling nat volume ophogingen van gronden (grondlichamen)

Ook van elke mogelijkheid die het omgevingsplan biedt – met uitzondering van het ophogen van gronden met hoogste 10 m³ grond – tot het ophogen van terreinen met grond moet het natte volume bepaald worden.

Te denken valt aan bijvoorbeeld taluds van wegen en spoorwegen, waterkeringen, ophogingen van bedrijfsterreinen, ophoging van woningkavel, landhoofd van brug, et cetera.

Het natte volume [m³] van de grondophoging wordt bepaald, op basis van lengte [m] x breedte [m] x hoogte [m]. Hierbij gaat het uitsluitend om het grondvolume dat zich bevindt tussen de maaiveldhoogte of waterpeil (in geval van sloot of plas die gedempt wordt) ten tijde van de referentiedatum en het horizontale waterstandsvlak gebaseerd op het laagste punt van de kruin van de primaire kering.

3) Bepaling nat volume overige werken, waaronder afgeschermd gebied (achter compartimenterende kades of waterkeringen)

Door de aanleg van compartimenterende kades of waterkeringen kan een deel van het gebied met een begrensde gebiedsontwikkelruimte afgeschermd worden van de rest en kan waterbergend volume verloren gaan.

Het verlies aan bergend volume [m³] als gevolg van deze werken wordt berekend volgens de formule:

toegestane grondoppervlak van het compartiment op basis van omgevingsplan [m²] x lokale overstromingsdiepte [m]

De lokale overstromingsdiepte is het verschil tussen de gemiddelde maaiveldhoogte ter plaatse van de mogelijkheid tot aanleg van het werk en het horizontale waterstandsvlak gebaseerd op het laagste punt van de kruin van de primaire kering.

ARTIKEL II

Deze regeling treedt in werking op een bij ministerieel besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Deze regeling zal met toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Barry Madlener

TOELICHTING

I. Algemeen

§1. Inleiding

Deze regeling bevat een nadere uitwerking van de instructieregel 'begrensde gebiedsontwikkelruimte', als bedoeld in artikel 5.47a van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl). Die instructieregel houdt in dat in de gebieden tussen Mook en Gennep en tussen Thorn en Wesseem een grens wordt gesteld aan de afname van het bergend volume dat een gemeente met een omgevingsplan maximaal mogelijk mag maken in een gebied met begrensde gebiedsontwikkelruimte. Dat is noodzakelijk, omdat deze gebieden een waterbergende werking hebben bij extreme waterstanden. Daarmee kan verhoging van de benedenstroomse waterstanden langs de bedijkte Maas worden beperkt en worden die gebieden beschermd tegen overstroming.

Deze regeling voorziet in de aanwijzing en geometrische begrenzing van deze gebieden en bevat regels over het berekenen van de afname van het bergend volume van een gebied met begrensde gebiedsontwikkelruimte.

§2. Inhoud

Artikel 5.47a, eerste lid, van het Bkl bevat de verplichting dat in een omgevingsplan dat van toepassing is op een gebied met begrensde gebiedsontwikkelruimte, de afname van het bergend volume van dat gebied als gevolg van bouwactiviteiten en de aanleg van werken (waaronder het ophogen van gronden) niet meer mag bedragen dan de volumegrens die voor dat gebied geldt.

Deze regeling schrijft voor op welke wijze een gemeente het volume van bouwwerken en werken moet berekenen die de gemeente met een omgevingsplan mogelijk maakt in een gebied met begrensde gebiedsontwikkelruimte.

Vervolgens moeten de gemeenten deze berekende afname toetsen aan de volumegrens die voor het betreffende gebied is opgenomen in artikel 5.47a, eerste lid. De afname in volume die het omgevingsplan mogelijk maakt mag de grens die voor het betreffende gebied op grond van dat artikellid geldt, niet overschrijden.

§3. Lasten en regeldruk

De verplichtingen die uit de instructieregel voortvloeien richten zich tot de gemeenten Maasgouw, Mook en Middelaar en Gennep binnen wier grondgebied deze gebieden zijn gelegen en dus brengt dit voorstel geen lasten voor burgers of bedrijven met zich mee.

Uitvoering van de instructieregel brengt een licht verhoogde inzet van bestuurslasten met zich mee voor de bovengenoemde gemeenten ten opzichte van de huidige situatie. Het betreft (geringe) kosten die verband houden met registratie en monitoring. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar hoofdstuk 6 van de nota van toelichting bij de wijziging van het Besluit kwaliteit leefomgeving in verband met het vaststellen van vaststellen van een instructieregel voor het begrenzen van de ontwikkelruimte in de gebieden Lob van Gennep en Thorn-Wesseem [PM in voetnoot verwijzen naar publicatie].

Het Rijk dient deze hogere lasten te vergoeden, omdat sprake is van medebewind. De gemeenten hebben onderzoek gedaan naar de voor hen te verwachten (gemiddelde) structurele extra kosten als gevolg van uitvoering van deze medebewindstaak. Het ministerie van IenW zal de te verwachten structurele extra kosten vergoeden.

Voor de volledigheid wordt erop gewezen dat de instructieregel in de plaats komt van de omgevingsvergunning die een initiatiefnemer tot op heden van de minister van Infrastructuur en Waterstaat nodig heeft om bepaalde activiteiten in deze gebieden te verrichten. Het vervallen van de vergunningplicht leidt tot lagere lasten voor het Rijk. Omdat het relatief kleine gebieden betreft, is de verwachting dat deze lastenverlaging beperkt zal zijn.

§4. Verhouding tot nationaal recht en beleid

Deze regeling is van toepassing op gebieden met begrensde gebiedsontwikkelruimte, als bedoeld in artikel 5.47a, eerste lid, van het Bkl. Deze regels zijn nodig om te beoordelen of sprake is van een overschrijding volume van het totaal aan bouwwerken en werken dat een gemeente met een omgevingsplan maximaal mogelijk mag maken. In hoofdstuk 4 van de nota van toelichting bij de wijziging Bkl wordt ingegaan op de verhouding tot nationaal recht en beleid.

§5. Advies en consultatie

§5.1 Inleiding

Bij de voorbereiding van deze regeling heeft afstemming met de betrokken gemeenten plaatsgevonden.

Deze paragraaf wordt aangevuld na consultatie van de conceptregeling.

§5.2 Internetconsultatie

Deze paragraaf wordt aangevuld na consultatie van de conceptregeling.

§5.3 Consultatie decentrale overheden

Deze paragraaf wordt aangevuld na consultatie van de conceptregeling.

§6. Inwerkingtreding

Het moment dat deze wijzigingsregeling geheel of gedeeltelijk in werking treedt, kan voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend worden vastgesteld.

Op het moment dat het Besluit tot wijziging van het Besluit kwaliteit leefomgeving in verband met een instructieregel voor het begrenzen van de ontwikkelruimte in de gebieden Lob van Gennep en Thorn-Wessem gaat gelden voor één van deze gebieden, moet ook de hiermee samenhangende wijziging in deze wijzigingsregeling in werking treden.

II. Artikelsgewijs

ARTIKEL I

Onderdeel A

Dit artikel bepaalt dat de geometrische begrenzing van de gebieden met begrensde gebiedsontwikkelruimte in bijlage III bij de Omgevingsregeling wordt vastgelegd. Het betreft de gebieden tussen Mook en Gennep (Lob van Gennep) en tussen Thorn en Wessem (Thorn-Wessem).

Onderdeel B

Artikel 8.31b regelt dat het volume van het totaal aan toegestane bouwwerken en werken in een gebied, als bedoeld in artikel 5.47a, eerste lid, van het Bkl, wordt bepaald volgens het meet- en rekenvoorschrift in bijlage XXIV bij de Omgevingsregeling.

Het reken- en meetvoorschrift schrijft niet dwingend voor welke basisinformatie of brongegevens gebruikt moeten worden voor de gevraagde analyses.

Wel moet de door de gemeente gevolgde werkwijze goed gedocumenteerd worden, zodat transparant en navolgbaar is welke informatie is gebruikt, hoe deze is toegepast en hoe men tot het eindresultaat gekomen is. In de toelichting bij het omgevingsplan moet de gemeente omschrijven hoe de afname aan bergend volume is bepaald en motiveren dat de grens niet wordt overschreden.

Onderdelen C en D

Voor een toelichting op deze onderdelen, wordt verwezen naar paragraaf 2 van het algemeen deel van deze toelichting.

ARTIKEL II

Voor een toelichting op dit artikel, wordt verwezen naar paragraaf 6 van het algemeen deel van deze toelichting.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Barry Madlener